

A középfokú vendéglőipari szakiskola felállítását a soproni vendéglősök és kocsmárosok ipartársulata tette magáévá. Sopron városa predestinálva van arra, hogy ott az ország egyetlen szakmai közpiskolája létesüljön. Ifj. Jäger Mihály ipartársulati elnök, tudomásom szerint, a városi hatósággal e tárgyban már tárgyalásokat is folytatott és a legmesszebb menő támogatást biztosítja a városi hatóság ezen szükséges iskola létesítésénél. A kormányhatósági tárgyalások is ezirányban rövidesen megkezdődnek.

Ezen iskola felállítását után az utánpótlás kérdése egyszerre megoldást nyerne.

A jó pincemester

Irta: **Fornády Elemér,**

az Állami Pincégazdaság igazgatója,
miniszteri biztos

II. Nagyon ügyel a jó pincemester arra, hogy a kóstolásnál rendelkezésre legyen. Összes izelőlészervének, orrának, nyelvének irányának megbízhatónak kell lenniük. Fűszeres ételek, pl. paprikás, fokhagymás kolbász, náthás orra, nikotinnal felizgatott szájpaddalra és nyelvre nem lehet a bor azt a hatást, amelyet az ezektől el nem tömpított szervre gyakorol. A komoly, jó pincemester az elbírált kortyot nem nyeli le, bár vannak egyes olyan rendelkezései a bornak, amelyek csak a lenyelés után érvényesülnek, mint pl. a bor egészére. Idegen borok bírálata természetesen mindig nehezebb, mint a saját pincénkben fekvő boroké, melyekre nézve a pincemester a fajta, a minőség mellett, még az évjáratot is teljes biztonsággal meg tudja mondani, még abban az esetben is, ha száz és több borfajtáról van szó.

A pincemesternek tevékenysége nemcsak a bornak palackra fejtesében és annak ledugaszolásában merül ki, nem, mert a bort a zajos erjedés után kezelésbe kell vennie, ami lényegileg nem más, mint a bor természetes, helyes fejlődésének vezetése, irányítása és elősegítése. A borkezelőnek, pincemesternek tehát, hogy ezen feladatot jól teljesítse, ismernie kell a bort, annak alkatrészeit és ennek tulajdonságait s mindazon körülményeket, amelyek a bor átalakulását, fejlődését előidézik, vagy okozzák, akár külsők, vagy belsők legyenek azok.

Ha a bor elérte fejlődésének tetőpontját és egyben kezelése és iskolázása is annyira haladt, hogy a levegővel való érintkezése után többé sem meg nem zavarodik, sem lényeges üledéket nem rak, akkor egyszerűen, hogy a fogyasztóközönségnek kisebb mennyiségben s olyan állapotban tehessen hozzáférhetővé, amely állapotban az a pincében volt, másrészt, hogy a bor túlértésnek s esetleges hanyatlásának gátat vessen, palackozni fejti.

Ahhoz, hogy valamely bort lepalackozzon, a pincemester két dologra vigyáz: 1. hogy a bor palackozásra alkalmas, illetőleg palackozott legyen, 2. hogy a palackozásra méltó és érdemes legyen. Az ezek elérésére szükséges műveleteket, munkákat a pincemester a leglelkiesemesebben és legkorrektebbül végzi el.

A bornak állandó és egyenletes minőségben történő eladására csak úgy számíthatunk, ha képesek vagyunk egyforma jellegű bort nyújtani. Ennek olyannak kell lennie, amely a fogyasztókörök ízlésének a legjobban megfelel. Minthogy azonban különböző években és különböző fekvésekben egy- és ugyanazon borvidéken sem nyerhető teljesen azonos ízű bor, a pincemester feladata két vagy több borfajta összekeverése, vagyis házasítása által egységes bortípust előállítani, amely megfeleljen a fogyasztók igényének.

Nemcsak a termelőre és borkereskedőre, hanem a vendéglőre nézve is nagy jelentőségű és ésszerű a házasítás, mert ezáltal a már bevezetett bortípust továbbra is fenntarthatja, a gyengébb minőségű borokat pedig megjavíthatja. Előnye az is, hogy bizonyos meghatározott árban eladható bort állíthat elő, amelyet a fogyasztóközönség kedvel. A borok házasítása is nagy szakértelmet kíván, mert nem lehet sablonosan eljárni. A borok házasításánál nincsenek előre meghatározott receptek, mint amelyeket a teljesen nem szakképzett borkeres-

kedők, pincemesterek gyakran használnak. Ehhez a művelethez nemcsak nagy tapasztalat, a bor alapos ismerete, hanem rátermettség és gyakorlat is szükséges.

Érteni kell a pincemesternek mindezeket kívül a hordó kezeléséhez is, mert az egész borkezelés alapja az egészséges, tiszta, kifogástalan hordókon múlik.

A borok kiadásával, szállítással kapcsolatos írásbeli munkák ellátása, raktárkönyvek vezetése is a pincemester feladata, kinek az alárendelt személyzetre nemcsak felügyelni kell, hanem szakszempontról és jellemileg is követésre méltó példával kell előljárnia.

A pincemester a reája bízott borok kezeléséért igen nagy felelősséggel tartozik. Ezt a munkakört csak a hivatásukhoz különös kedvvel és szeretettel ragaszkodó, nagy tapasztalattal és a szükséges szakismeretekkel bíró emberek láthatják el kifogástalanul. Sok fiatal, kezdő pincemesterben hiányoznak ezek a feltételek és ehhez a rendkívüli érdekes és szép hivatáshoz semmi érzéket sem mutatnak.

Természetesen, nem lehet egy rövid cikk keretében a pincemester tevékenységének és feladatának minden részletére kiterjeszkedni, azonban nem is ez volt ennek a fejtegetésnek a célja, csupán áttekintést óhajtottam nyújtani a pincemesteri hivatás sokoldalú, felelősségteljes voltáról és főképp arról, hogy az igazi, jó pincemesternek munkaköre kifogástalan teljesítéséhez vesztülettel hajlammal, tehetséggel is kell bírnia. Mivel pedig a borgezdaságban évről-évre új eszközöket, gépeket kell kipróbálnia, új kezelési eljárásokat kell alkalmaznia, jelenleg pedig még a különféle pótszerek kipróbálása is a pincemester feladatát képezi, folyton tanulnia kell, képeznie kell magát, szakönyveket, szaklapokat kell olvasgatni, hogy tudását, ismereteit keményítve, nemcsak a rábízott gazdaságnak, hanem a köznek is hasznára váljon.

(Vége.)

A zsidóknak a vendéglátó üzemek látogatásában való korlátozása tárgyában

a m. kir. belügyminiszter 500/1944. B. M. szám alatt alábbi rendeletet adta ki:

A közrend fokozottabb biztosítása érdekében — a kereskedelem- és közlekedésügyi, valamint a közellátási miniszterrel egyetértve — a következőket rendelem:

1. §. Az 1240/1944. M. E. sz. rendeletben meghatározott megkülönböztető jelzés viselésére kötelez zsidók a fogadók (szállók, penziók) közül csak abban szállhatnak meg, illetőleg a vendéglők, kávéházak, korszak, italmérő és más hasonló üzemek (cukrászda, kifőzés, kávémérés, büffé, eszpresszó stb.) közül csak azokat látogathatják,

a) amelyek tekintetében azt a törvényhatóság első tisztviselője megengedi,

b) amelyekre a törvényhatóság első tisztviselője kizárólag zsidók használatára jelöl ki.

2. §. (1) Azokban a fogadóknak (szállókban, penziókban), amelyekben az 1. § a) pontjában említett engedély alapján zsidók megszállhatnak, a törvényhatóság első tisztviselője kijelöli azokat a helyiségeket, amelyekbe a zsidók elhelyezhetők. Más helyiségeket zsidók elhelyezésére felhasználni nem szabad.

(2) Azokban a vendéglőkben, kávéházakban, korszakokban, italmérőkben és más hasonló üzemekben, amelyeket az 1. § a) pontjában említett engedély alapján zsidók látogathatnak, részükre külön-külön helyiséget kell kijelölni és zsidók csak ebben a helyiségben tartózkodhatnak. Abban az esetben, ha zsidók részére kijelölhető helyiség nincs, a törvényhatóság első tisztviselője meghatározza, hogy a zsidók a vendéglátó üzemet a napnak mely szakában látogathatják.

3. §. A törvényhatóság első tisztviselője az 1. és a 2. §-ban említett kérdésekben a vendéglátó üzem tulajdonosának és az illetékes érdekképviseleti szervezetnek meghallgatása után határoz.

4. §. A vendéglátó üzemekben étel- és italok megkülönböztető jelzés viselésére kötelez zsidók részére kiszolgáltatásánál a 108.500/1944. K. M. sz. rendelkezéseit alkalmazni kell.

5. §. (1) A megkülönböztető jelzés viselésére kötelezett zsidóknak vendéglátó üzem ételmenüt csak helyben fogyasztásra szolgáltatni lehet.

(2) Az 1. bekezdés rendelkezése nem vonatkozik a 1. § b) pontban említett vendéglátó üzemekre.

A 6. § tartalmazza a büntető szankciókat.

Államosítják

a munkaközvetítést

A rendkívüli viszonyok és a háborús munkakerégszükséglet fokozottabban ráterelték a figyelmet a munkaközvetítés államosításának kérdésére, melynek érdekében a mindenkor kormányok, már a multban is nagy erőfeszítéseket tettek. Az új kormány a régóta húzódó probléma végleges rendezésére az állami munkaközvetítésről 1350/1944. M. E. szám alatt rendeletet bocsátott ki, amely megállapítja, hogy a munkaközvetítés állami feladat és az állami munkaközvetítés szervezetét haladéktalanul ki kell építeni. A hivatalok elhelyezéséről a város, illetőleg a község köteles gondoskodni. Adott is, amíg az állami hivatalokat felállítják, a már működő városi munkaközvetítő hivatalok látják el a hatósági munkaközvetítés teendőit.

Foglalkozásközvetítő iroda létesítésére a jövőben iparendélyt nem adnak ki, az eddig kiadott iparendélyek ez év december 31-én kártérítés nélkül hatályukat veszítik. A kormányrendelet értelmében az ingyenes munkaközvetítő irodákat is meg kell szüntetni. Likvidálásukig — amelynek időpontját az iparügyi miniszter állapítja meg — az ingyenes magán munkaközvetítő irodák, csak az állami munkaközvetítés ellenőrzése és irányítása alatt működhetnek.

Nem vonatkozik a rendelet időszaki lap, vagy hirdetések közzétételével foglalkozó más sajtótermek, hirdetési vállalat útján közzétett munkakeresésre vonatkozó hirdetekre és azok díjára.

Eddig 24 állami (hatósági) munkaközvetítő hivatal állíttatott fel és pedig: 1. Budapest, VIII., József-u. 33., illetékessége Ceglédől Vácig. 2. Békéscsaba, Csaba-utca 5. 3. Debrecen, Hatvan-u. 23. 4. Győr, Sopron-utca 40. 5. Kaposvár, Irányi Dániel-utca 13. 6. Kassa, Erzsébet királyné-part 2. 7. Kecskemét, Rákóczi-út 10., illetékessége Pest vármegye déli része. 8. Kolozsvár, Hitler Adolf-tér 10. 9. Komárom, Zámory-utca 1. 10. Losonc, Rákóczi-út 28. 11. Marosvásárhely, Eötvös-u. 2. 12. Miskolc, Vörösmarty-utca 12. 13. Nagyvárád, Szilágyi Dezső-u. 28. 14. Pécs, Rákóczi-út 78. 15. Sopron, Szent György-u. 3. 16. Szabadka, Horthy Miklós-út 2. 17. Szatmárnémeti, Bercsényi-u. 3. 18. Szeged, Mérey-u. 22. 19. Székesfehérvár, Városmajor. 20. Szombathely, Szily János-u. 25. 21. Újvidék, Vak Botyán-u. 2. 22. Ungváj, Szamosvölgy-u. 9. 23. Veszprém, Szent Imre-tér 9. 24. Zombor, Gömbös Gyula-utca 9.

A zenejogdíj ügyében változás nincsen, a felemelt jogdíjat a kártársak nem fogadják el és csak a múltvi megállapodásnak megfelelő összeget küldjék be. De azt be kell küldeni! Az egyik zeneszerző szövetségi körzetvezető igen élénk levelezést folytat a zenetítő kártársakkal és mindenáron magasabb jogdíjakat akar velük elfogadtatni. E túlbuzgó körzetvezető levelezését kérjük a szövetségnek beküldeni.

MAGYAR SZÁLLODÁSOK, VENDEGLŐSÖK ÉS KORCSMÁROSOK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGE

HIVATALOS KÖZLEMÉNYEI.

Budapest, VI., Csengery-utca 51. I. em. 7. Telefonszám: 11-88-98.

Hivatalos órák: Dél előtt 9—2-ig.

Ügyész: Stéger Béla dr.

Irodája: Ferenc-körút 37. Telefon: 13-79-88.

A vendéglátó üzemek és a bor- és szeszereskedelem miniszteri biztosai

A kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter dr. Rohringer Endre miniszteri titkár, az OMH h. vezetőjét a vendéglátóipar, fürdőipar, a fürdő-, utazási és menetjegyiroda, a színházak, szórakozóhelyek és fürdők jegyeinek árusítása, valamint a hangversenyrendezés kereskedelmi szakmájának miniszteri biztosul nevezte ki. A miniszteri biztos nemcsak általában a vendéglátóiparok terén, de különösen a szállodai ipari szakmában régi tapasztalt szakember és itt nemcsak a rideg szabályok végrehajtásával foglalkozott legelőször, hanem lelkesedéssel irányította a szállodák korszerűsítését. Már mintegy évtizeddel ezelőtt e célból szervezte meg a szállodakölcsonöket és ez a rendszer nemcsak itthon vált mintaszerűvé, hanem külföldi szakkörökben is nagy érdeklődést keltett.

Sok tekintettel az ő irányított és szervező-képességének köszönhető a hazánk különböző idegenforgalmi központjaiban megszervezett turista- és diákszállók megalkotása: ezek az intézmények tudvalevően nagyszeműen fellendítettek az ország megismerésének lehetőségét, mind a szerényebb helyzetben lévő polgárság, mind a diákok, leventék, cserkészek, stb. számára. Ezen intézmény szociális jelentősége a turisztaság és idegenforgalom szempontjából felbecsülhetetlen, mert tudvalevő, hogy turisztasállókban naponta egy pengőért megpihenhetnek a turisták. Ezért különösen turistakörökben hálásan emlegetik mindenütt a turisztaszálló intézményét, ezek a mostani nehéz időkben is több helyen még mindig létesülnek, sőt, egy-kettő az közeljövőben ismét megnyílik.

Kunder Antal kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter *Fornady* Elemér, a budafoki m. kir. állami pinceszervezés igazgatóját a bor és szeszesital, valamint szeszereskedés és közvetítés kereskedelmi szakmájának miniszteri biztosul kinevezte. A miniszter a bor- és szeszereskedelem átalátásával kapcsolatos rendkívüli feladatokat az átalátási szakszerűségének biztosítása céljából a keresztyén kereskedőtársadalommal a legszorosabb együttműködésben kívánja lebonyolítani. Feladatává tette a miniszteri biztosnak, hogy a szakmához tartozó keresztyén kereskedőkkel vegye fel az érintkezést és öptse ki azok szakmai szervezést, még pedig külön a nagykereskedői és külön a kiskereskedői vonalon. Az így szakmánként kiépülő kereskedelmi szervezetekből kívánja azután a miniszter a szidóktól már teljesen megzisztított keresztyén kereskedelemnek kötelező tagsággal járó érdekképviseleti szervezetét kiépíteni.

A miniszter elvárja a keresztyén kereskedőtársadalomtól és annak szervezeteitől, hogy a miniszteri biztos munkáját mindenben támogassák, mert az átalátás nagy munkáját jól elvégzési csak az érdekelt szakmai támogatásával lehet.

Felhívás a bombakárosodási segélyalap létesítésére

Több vidéki szakszervezetünk kívánságának megfelelően, szövetségünk elnöki értekezlete úgy határozott, hogy a szövetségben tömörült vendéglátóiparparaszág légi támadás folytán kárt szenvedett tagjainak gyorssegélyben részesítése érdekében országos önkéntes adakozásra szólítja fel tagjait.

Ezen határozat értelmében felkérjük a tisztelt Elnök urat, hogy a vezetésük alatt álló szakmai alakulat tagjait az önkéntes adakozásra sürgősen hívja fel és az ilyen módon befolyt összeget postabefizetéssel a Belvárosi Takarékpénztár Rt. Mussoliniteri fiókja 43.632 számú csekkzámlára fizessék be. A befizetőlapra rávezetendő: Az Országos Szövetség bombakárosodási segélyalapja.

Erre a számlára minden kartárs külön is beküldheti adományát. Tájékoztatásul közöljük, hogy ezen alaplól minden tagtársunk légi károsodás esetén 300 pengőtől 1000 pengőig terjedő gyors-

A BOR-, SÖR- ÉS ITALMÉRŐK ORSZ. IPARTÁRSULATA

HIVATALOS KÖZLEMÉNYEI

Elnök:

Reif János, II. Margit-krt. 60. Tel.: 157-411.

Társelnökök:

Wind János, VI. Eötvös-u. 41a. Tel.: 313-068

Dékány János, VII. Dob-u. 47. Tel.: 227-264.

Titkár: Bajor Lajos.

Hivatalos órák: — Ingyenes munkafelügyelet az ipartársulat helyiségében, VII. Erzsébet-krt. 44., I. em. 11, mindennap d. e. fel 12—13 óra között. Tel.: 220-824.

Értesítés.

Titkárunk légőszolgálata folytán ipartársulatunk hivatalos órái d. e. 12-12-10/13 óráig tartanak. Csapos elhelyezés ugyanazon időben.

Az ipartársulatunk május hó 17-ére összehívott közgyűlése nem volt határozatképes. Alapszabályaink értelmében az új közgyűlést május hó 31-ére hívjuk egybe.

Beszámoló az 1943-ban megtartott mestervizsgáról

A mestervizsgára jelentkeztek számában az utóbbi 3 évben nagyobb eltérés nem mutatkozott. Míg 1941-ben 5309-en, 1942-ben 5175-en vizsgáztak, 1943-ban 5332 volt a vizsgázók száma, az emelkedés tehát az 1942. évivel szemben 157, az 1941. éviével szemben pedig 23. A szaporodás a kamarai kerület vidéki bizottságai előtt vizsgázottak számában jelentkezik. A fővárosban mestervizsgát tettek száma 1942-ben 3584 volt, 1943-ban 3533, tehát 51 fővel maradt alatta az 1942. évinek. A vidéki bizottságok előtt vizsgázottak száma 1942-ben 1591 volt 1943-ban 1799-et tett, vagyis az emelkedés 208. A fővárosban sikerrel, illetve sikertelenül vizsgázottak száma is a múltévi szinten mozgott. Budapesten ugyanis az 1942-ben vizsgára jelentkezett 3584 közül 2909 (81.16%) eredménnyel, 675 (18.83%) sikertelenül vizsgázott, 1943-ban pedig a 3533 jelölt közül 2906 (82%) nyerte el a mesterlevelet, 627 (18%) pedig pótvizsgára utosított. A vidéken 1942-ben vizsgázott 1591 közül megfelelt 1402 (88.12%), nem felelt meg 189 (11.88%), az 1943-ban vizsgára bocsátott 1799 jelölt közül eredménnyel állotta ki a vizsgát 1543 (85.76%), vizszautasított 256 (14.23%). Vidéki viszonylatban tehát 2.36%-kal romlott az eredménnyel vizsgázottak száma. Az átlagos bukás az egész kamarai kerületben. Budapestet is beleértve, 16.56%, ami elenyésző csekélységgel kedvezőbb az 1942. évi 16.69%-nál.

A sikertelen vizsgák aránylag nagy száma onnan ered, hogy a vizsgázók első sorban elméleti vonalon nem ütnek meg azt a minimális mértéket, amu a mester-vizsgára jelentkezéktől nemcsak el lehet, de el is kell várni. A mai idők iparos nem állhatja meg helyét a gazdasági életben, ha csupán iparának kivitelési részében tanúsít kielégítő jártasságot. Az árszámítás és az ipari életet szabályozó ismeretekben való kellő felkészültség legalább is annyira fontos, mint a csak fizikai erőt kívánó gyakorlati munka. Ennek belátása vezette a törvényhozást akkor, amidőn a mestervizsgát kötelezővé tette és a törvény végrehajtási utasításába az iparügyi miniszter a mestervizsga anyagába a kalkulációt és az általános ismeretek tárgykörét szervesen beillesztette, szolgálni kívánta ezzel az iparosság elméleti színvonalának emelését, az egyéni rátermetség fejlesztését, a gazdasági küzdelemben való biztos helytállás és a társadalmi életben a rend megbecsülését. Ezeknek a kellekeknek a megszerzését az iparügyi miniszter költséget nem kímélve, olcsó szakkönyvek kiadásával, az Ipari Tanfolyamok Országos Vezetőségének szervezésében szak- és továbbképző tanfolyamok rendezésével, az IPOK a mestervizsgára jelentkezők részére előadások tartásával segíti elő. A vizsgákon az első pillanattól kezdve felismerhető, hogy a vizsgázó jelentkezése előtt merített-e ezeket a forrásoknak valamelyikéből. A vizsgázókból Budapestben 90, vidéken 72, összesen 162 vizsgázta a vendéglosparból.

segélyben részesülhet, amennyiben az önkéntes adakozásban maga is résztvevő.

Kérjük a m. t. elnök urat, hogy minden kartársat, hogy a remes cél érdekében minél nagyobb buzgólkodást fejtessen ki. A bajba jutott kartársak iránt érzett mindenkor megértés és segítő szándék irányítsa most is a szövetségben tömörült kartársak adakozását, hogy szükség esetén seghiffesünk azokon, akik az ellenséges légi terror-támadások okozta rombolás által mindenüket elvesztették. Szövetségünknek egy tagja és a legkisebb szakcsoportha sem maradhat ki ebből az adakozásból, mert hozzájárulásával a szerencsétlenül járt, földönfutóvá vált iparostársain segít.

E nemes munka érdekében kérjük a kartársak tevékeny közreműködését.

Budapest, 1944. május havában.
Wind János országos elnök, Reif János ü. elnök, Hartmann Ferenc és Klöcker Rezső társelnökök, Szovják István i. b. tag, Pósfay Gyula titkár.

Belügyminiszteri rendelet a hivatali megszállásról

A belügyminiszter általános érvényű rendelettel intézkedett az iránt, hogy az ügyintézésnél az elintézés szövegének rövidnek, világosnak, szabatosnak és magyarosnak kell lennie. Minden felesleges udvariassági kifejezés alkalmazását mellőzni kell.

Eltűnik tehát az aktákból a már megszokott „van szerencsém tisztelttel megküldeni”, továbbá „látórvagyok felhívni nagybecsű figyelmét” stb. kifejezés. De nem szabad használni beadványokban és hivatali ügyintézésben a nagyméltóságod, méltóságod és nagyságod címzést sem.

A belügyminiszteri rendelet értelmében a felterjesztés szövegében megszállásnéként annak a hivatali állását kell feltüntetni, akihez a felterjesztés, megkeresés, stb. szól, tehát: *Ministerelnök úr, miniszter úr, főispán úr, polgármester úr, stb.*

— Kívánatosnak tartom — mondja a belügyminiszteri rendelet — hogy a tisztviselők és alkalmazottak a hivatalos életben a személyes érintkezés során is mellőzzék a nagyméltóságod, méltóságod, stb. megszállást, tehát a személyes érintkezésben is a miniszter úr, államtitkár úr, főispán úr, alispán úr, polgármester úr, stb. megszállást használják.

A belügyminiszteri úr rendeletét megkapta a Kárpátalja kormányzói biztos, a főváros polgármestere, valamennyi vármegye főispánja és alispánja, a közgazdasági kirendeltség vezetői, a budapesti és vidéki rendőrkapitányság, továbbá minden állami vagy állami érdekeltégű intézmény, illetve hivatal vezetője.

A „Fogadó-Magyar
Vendéglős”
állandó melléklete

A KORCSMÁROS

A korcsmaipar
érdekeit képviselő
szaklap

A borpiacon bizonyos launhaság állapítható meg. Az árak nem szilárdak. *Móron* kisebb tételekben 12—12.5 Mall. fokos bor 4.20—4.25 P-ért kelt el. *Balatonfüreden* elvéve kisebb tételek cseréltek gazdát 5.50—6.50 P-ért minőség szerint. *Révfülöpon* a szőlőtelepen 11—12 Mall. fokos borért 4—5 pengőt, míg magasabb szeszfokú borért 5—6 pengő körül kérnek a gazdák. *Pakson* a bortforgalom csekély. Csak vendéglősök és kocsmárosok részére történtek kis tételben vásárlások 3—4 pengős árban, minőség szerint. *Tolnáron* a borárak egy ideig estek, de most már megállapodtak és 4 pengő árát fizetnek a termelőnek, aki még ugyanezt az árut az előző héten 5 pengőért adta. *Cegléden*, *Nyársapáton*, *Nagykőrösön* 27—30 fillért kérnek Mall. fokonként. *Szegeden* urasági borokat 28 filléres árban, gyengébb minőségűeket pedig 24—25 fill. árban lehetett venni Mall. fokonként. *Horgoson* a borpiac csendes, lanyha. Az árak az őszi árakhoz mérten visszaestek. *Hevesen* kisebb tételekben vásároltak 11 fokos bort 3.30—3.50 P-ért. *Gyöngyösön* elkelt 11.2 Mall. fokos fehér bor Mall. fokonként 30.2 filléért, 12.5 Mall. fokos piros bor 29 filléért fokonként, 11.5 Mall. fokos piros 26.4 filléért.

Kézműst a vendéglőkbe!

Az „Orvosi Hírlap”-ban olvastuk ezt a közleményt:

Egy török ismerőssel elmentünk valamelyik híres budai étterembe vacsorázni. Általában az európaiak szeretik a török barátainkat s testvéreinket a „piszkos” jelzővel illetni, mert a színes leírások hemzsegek a por, piszok, szenny emlegetéséről. Egészen meglepett tehát, mikor látom, hogy az étteremben ideges türelmetlenséggel körülül és keres valamit.

— Hát Európában nem mosnak kezét? — kérdi.

— Dehogyan is nem — felelem —, a kézműst a toalet mellett kell lennie.

Együtt mentünk az előkelő budai étteremben keresni a kézműstási lehetőséget. Török barátom nagyon fintorgatta az orrát. Csak a hölgyek kabinjában volt egy kicsi vízvezetékcsap. Diadalmasan mutattam rá. De a barátom csak tovább fintorgatta az orrát. Nem tetszett neki, hogy a „Hölgyek” jelzésű kabinba kellett betörnünk — kézműstás végett. Nem tetszett neki az sem, hogy a vízvezeték piszkos volt. Sem szappan, sem mosószer, sem törülköző nem volt ott.

En röstelkedve hívom a pincért. Kérem tőle a hiányzó dolgokat. „Nincs” — feleli. „Szappan sincs, törülköző sincs” — és közömbösen vállal von.

— Legalább mosópor lenne — felelem. — Azt is jegyre adják, nem tarthatjuk — válaszol.

Török barátom észreveszi beszélgetésem. Elmosolyodik.

— Ezért nálunk a legkisebb vendéglőt is legalább kétszáz fontra büntetnék — mondja. Másodízben ötszáz, vagy ezer fontot fizetne. A közegészségügyi altsztek általánosan ellenőrzik azokat.

Kétszáz font, ötszáz font, ezer font — négyezer annyi békebeli pengő — s mind-ezt büntetőparancs alakjában róják ki!

— Azután kérem — mondja udvariasan — tessék megmagyarázni: miért kell a kézműstást a testi szükségletek helyiségében elvezetni? Miért kell elbujtatni a kézműstást? Hányan nem indulnak annak keresésére és inkább piszkos, mesatlan kézzel esznek! Hányan undorodnak attól, hogy

alban a rossz levegőjű helyiségben húzomabbban tartózkodjanak és ott tisztálkodjanak! Miért nem lehetne a kézműstást az étterem egyik sarkában úgy elhelyezni, hogy még azt is invitálja tisztálkodásra, aki talán egyébként nem volna olyan kényes, aki kényelemszeretettől, ha egyszer az asztalhoz ült, már nem fog fölkelni kezét mosni? És miért nincs törülköző? Miért nincs szappan, vagy mint ön mondta, kézműstospor? Miért nem adnak ki ezekből a vendéglőknek kifejezetten kézműstásra egy kis többletet? Egyáltalában mi lehet itt akkor, ha egy ragályos betegség üti fel a fejét? Nem volna olosőbb egy kis rendszerintással elejét venni a ragály terjedésének?...

Bevallom: török barátomnak nem tudtam mit felelni. Tisztelettel: **Dr. M. A.**

Kereskedők és iparosok bombakárai

II. A bombakárokkal kapcsolatos magánjogi kérdések.

A bombakárokkal kapcsolatos magánjogi kérdéseket illetően részben általános kötelmi jogi, részben biztosítási kérdések kívánnak ezen a helyen megemlíteni.

Természetes, hogy az iparost műhelyében, a kereskedőt raktárában sujtott bombakár a rájuk nézve terhelő módon fennálló kötelek tekintetében többnyire vis majorként szerepelhet. Így nem kétséges, hogy egy kötbérral terhelt szállítási szerződés esetében, ha az iparos azért nem tud teljesíteni, mert műhelye elpusztult, vagy a kereskedő azért nem tud szállítani, mert raktári készlete veszendőbe ment, úgy a kötbér megfizetése őt nem terheli.

Ugyancsak természetes azonban, hogyha a kereskedő vagy iparos a bombakár következtében maga nem tud teljesíteni, úgy a visszerthes kötelek teljesítésére vevőjét sem szoríthatja rá. Aligha követelhető a vevőtől például az, hogy bizonytalan ideig várjon az áru leszállítására, vagy hogy a romok közül netán kimentett, de nagymértékben megrongálódott árut átvegye. Sőt természetesen ilyen esetben az is, hogy a vevő az esetleg nyújtott előleget visszakövetelheti.

Az 1200/1943. M. E. sz. rendelet 10. §-ának (5) bekezdése szerint a kereskedelmi utalvány, közraktári jegy, csekk, egyéb értékpapír, vagy valamely okirat megsemmisülése vagy elvesztése következtében előállott kár összegét a kártalanítási eljárásnál nem lehet figyelembe venni. Ilyen esetben tehát az értékpapírok elvesztésére, avagy megsemmisülésére előírt rendes eljárást kell polgári úton folyamatba tenni.

Köztudomású, hogy biztosítói intézeteink háborús kárbiztosítást csak szállítmányokra nézve fogadnak el. A háborús károk kérdése a biztosítási üzletben nemcsak nálunk jelentett súlyos problémát, hanem világ-szerte. Az egy év előtti rendeletalkotás során az arra illetékes tényezők ezt a kérdést tüzetesen megvitatták és arra az eredményre jutottak, hogy biztosítói intézeteink teherbíróképességét figyelembe véve, a háborús kárbiztosítást általában el kell ejteni és e helyett az állami kártalanítás eszközéhez kell folyamodni.

Ily körülmények között tehát az 1200—1943. M. E. sz. rendelet 10. §-a (7) bekezdésének azt a határozománvát, hogy a kárösszegnek megállapításánál — t. i. az állami kártalanítási eljárásnál — le kell vonni azt az összeget, amely a káresetből kifolyólag harmadik személlyel szemben keletkezett követelés kiegyenlítéséből megtérült, gyakorlatilag csak a légitamadás következtében elpusztult szállítmányok esetében kell majd végrehajtani. (Kamarai Közlöny.)

KREIBICH

az ország legrégebb

PINCÉRELHELYEZŐ IRODÁJA

Alapított 1895-ben

Összes szállodai, vendéglői és kávéházi személyzet, valamint konyhaszemélyzet elhelyezésével foglalkozik.

Budapest, IV., Molnár-utca 12. szám.
Telefon: 185—466.

GYÖNGYÖS — VISONTA VIDÉKI bor-szükségletét a legelőnyösebben beszerzi Gyöngyösi András bortermelő bor- és szeszáru ügynökség. Gyöngyös, Eperkert-utca 25. szám. Postafiók 156. — Saját érdekében kérjen árajánlatot.

FEJÉRVÁRI MIHÁLY BORKÖZVETÍTŐ

Budapest, VI., Teréz-körút 23.
Telefon: 327-855.

A Kristály-víz

forgalomba hozza a Szent Lukács Gyógyfürdő Kristálykút vállalata.
Telefon: 156-080.

Megjelent a
VENDÉGLÁTÓIPARI TUDNIVALÓK
IV. kötet, törvények, rendeletek, bírósági és egyéb ipari megállapítások gyűjteménye. — Ára 20 pengő. — Megrendelhető a kiadóhivatásban.

Fornády Elemér—dr. Zombory Bertalan:

A BOR KEZELÉSE és a
BORTÖRVÉNY MAGYARÁZATA
című szakkönyv kapható a kiadóban.
Ára 6.40 pengő.

SOLTSZENTIMREI, FÜLÖPSZÁLLÁSI és SZABADSZÁLLÁSI

bor és pálinka

vételét és eladását közvetítem
KERTÉSZ FERENC, Uzovics-telep. Tel.: 2.

Édes málnalé

Citrom- és málnalé, Johhiba üdítő ital
zárt üvegekben megrendelhető.

„RÓZSA” gyümölcsfőző üzem.

Budapest, VII., Csengery-utca 10. szám.
Telefon: 423-080.

**Kecskeméti
Mintapince és
Kereskedelmi kft.
KECSKEMÉT, Széchenyi-u. 2**